

Usnesení

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce M. K., zastoupeného Mgr. Martinem Vovsíkem, advokátem v Plzni, Malá ul. 6, proti žalovanému Celnímu ředitelství Plzeň, Plzeň, Antonína Uxy 11, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2005, čj. 11624-03/05-1601-21, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 3. 2006, čj. 57 Ca 4/2006-25,

t a k t o :

- I. **Kasační stížnost se odmítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 12. 2005, čj. 11624-03/05-1601-21, podle zákona č. 185/2004 Sb., o celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, a zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, zamítl odvolání žalobce proti výzvě k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě vydané Celním úřadem dne 17. 6. 2005, pod čj. 8572/05-213.

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Plzni, který ji usnesením ze dne 8. 3. 2006, čj. 57 Ca 4/2006-25, odmítl. Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností.

Kasační stížnost musí být podle § 106 odst. 2 s. ř. s. podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. Lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo roků končí v souladu s § 40 odst. 2 a 3 s. ř. s. uplynutím toho dne, jenž se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Kasační stížnost se podle § 106 odst. 4 s. ř. s. podává u soudu, který napadené rozhodnutí vydal; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je podle § 40 odst. 4 s. ř. s. zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

Kasační stížnost lze v souladu s § 37 odst. 2 s. ř. s. za použití § 106 odst. 1 s. ř. s. provést písemně, ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě podepsané elektronicky podle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronickém podpisu“). Byla-li kasační stížnost podána v jiné formě, musí být do tří dnů potvrzena písemným podáním shodného obsahu nebo musí být předložen její originál, jinak se k ní nepřihlíží.

Písemné vyhotovení usnesení bylo žalobci (§ 42 odst. 2 s. ř. s.) doručeno dne 14. 3. 2006, který tak určil počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti. Posledním dnem lhůty pro podání kasační stížnosti bylo úterý 28. 3. 2006.

Ze spisu krajského soudu vyplývají následující skutečnosti:

Kasační stížnost byla podána osobně u krajského soudu dne 30. 3. 2006. Přílohou podání byla listina s vytištěným textem odpovídajícím potvrzení o odeslání datové zprávy (e-mailu) od G. P. na elektronickou adresu epodatelna@ksoud.plz.justice.cz, dne 28. 3. 2006 v 16:44 hod., s předmětem zprávy „Kasační stížnost proti usnesení KS v Plzni ze dne 8. 3. 2006, čj. 57 Ca 4/2006“. Pod záhlavím datové zprávy se nachází ikona souboru ve formátu Microsoft Word s názvem „K. – KS 280306.doc“, u ikony není údaj o velikosti souboru a je umístěna v části odpovídající textu zprávy, nikoliv v záhlaví zprávy jako její příloha. Pod ikonou je umístěn text odpovídající identifikaci odesílatele automaticky připojované k odesílaným zprávám (Mgr. Martin Vovsík, advokát, Malá ul. č. 6, 301 00 Plzeň, tel. 377 333 521, fax. 377 235 712, mail: mvovsik@akplzen.cz, G.P.@akplzen.cz).

Elektronické podání kasační stížnosti nebylo v elektronické podatelně krajského soudu dohledáno (úřední záznam ze dne 10. 4. 2006). Krajský soud proto stěžovatele vyzval, aby soudu písemně doložil, že kasační stížnost byla skutečně doručena dne 28. 3. 2006 do elektronické podatelny krajského soudu a současně jej poučil, že krajský soud bude v případě nedoložení doručení kasační stížnosti dne 28. 3. 2006 vycházet z jejího doručení dne 30. 3. 2006. Právní zástupce stěžovatele k výzvě krajského soudu uvedl, že může doložit doručení kasační stížnosti do elektronické podatelny soudu pouze „e-mailovou hlášenkou“, která byla přílohou kasační stížnosti, a prohlášením své asistentky G. P. Přílohou vyjádření bylo prohlášení G. P. ze dne 20. 4. 2006, že dne 28. 3. 2006 v odpoledních hodinách sepsala s Mgr. Martinem Vovsíkem předmětnou kasační stížnost, kterou téhož dne v 16.44 hod. e-mailem zaslala na adresu epodatelna@ksoud.plz.justice.cz, přičemž vytiskla e-mailovou hlášenku, dle které byla zpráva doručena. Krajský soud zprávu nedohledal ani při opakovaném prověření všech složek elektronické podatelny (úřední záznam ze dne 25. 4. 2006).

Stěžovatel podal kasační stížnost v písemné podobě dne 30. 3. 2006, přičemž tvrdí, že tomuto úkonu předcházelo dne 28. 3. 2006 (poslední den lhůty pro podání kasační stížnosti) elektronické podání. Neuvádí přitom, že by elektronické podání opatřil podpisem podle zákona o elektronickém podpisu. Na posuzovaný případ proto dopadá ustanovení § 37 odst. 2, věta druhá s. ř. s. V souladu s tímto ustanovením se soud zabývá dvěma skutečnostmi. Nejprve si musí postavit najisto, zda byla kasační stížnost jinou formou skutečně podána a poté ověří, zda podání, které stížnost v třídní lhůtě potvrzuje, je jejím originálem, nebo je stejného obsahu.

Při aplikaci § 37 odst. 2 s. ř. s. je třeba na toto ustanovení nahlížet ve světle výkladu daného mu za použití § 40 odst. 4 s. ř. s., podle kterého musí být podání předáno soudu, s výjimkami představovanými předáním držiteli poštovní licence, zvláštní poštovní licence, nebo orgánu, který má povinnost je doručit. Předáním soudu přitom nelze rozumět nic jiného, než doručení soudu. Zatímco tedy v případě zmíněných výjimek postačuje prokázání předání k přepravě, v ostatních případech je zpravidla třeba prokázat předání, tj. doručení, soudu. Možnost učinit podání jinou formou nemůže vést k založení absolutní důkazní povinnosti podatele, co do doručení podání.

Je tedy nutné vycházet z presumpce doručení např. faxového podání, u kterého podatel prokáže odeslání faxovým ústřížkem s potvrzeným kladným výsledkem přenosu. V té souvislosti nelze přehlédnout, že faxový ústřížek, příp. v úplnější podobě faxový žurnál, má poměrně individualizovanou, nesnadno napodobitelnou, podobu a obsahuje informace jak o odesílateli a adresátovi, tak o rozsahu přenášených informací (počet stran) a o výsledku přenosu. Skutečnosti uvedené na faxovém ústřížku jsou relativně snadno ověřitelné nejen z přístroje samotného, ale také např. výpisem hovorové korespondence dané účastnické stanice apod. Dokázat odeslání telefaxového podání lze proto i jinak, než jen faxovým ústřížkem. Obdobně ostatně setrvale judikuje i Ústavní soud (srov. např. rozhodnutí ze dne 6. 10. 1998, sp. zn. I. ÚS 460/97, rozhodnutí ze dne 23. 11. 2000, sp. zn. III. ÚS 329/2000 a rozhodnutí ze dne 17. 1. 2006, sp. zn. I. ÚS 463/03)¹.

Podobné principy jako u telefaxového podání je nutné přiměřeně vztáhnout také na podání elektronickou formou, byť není autorizované elektronickým podpisem. Přezkum Nejvyššího správního soudu v posuzované věci se přitom týká pouze neautorizovaných elektronických podání, neboť podání obsahující elektronický podpis podléhají zvláštnímu režimu jak z hlediska zákona o elektronickém podpisu, tak z hlediska relevantních procesních předpisů (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2006, sp. zn. IV. ÚS 319/05)².

Předem dalších úvah je třeba připomenout rozdíly, které elektronickou formu podání odlišují od shora nastíněného podání telefaxového. „E-mailová hláška“ obsahuje obdobně podrobné informace o odesílateli a adresátovi, jako faxový ústřížek. Co do rozsahu a obsahu přenášených informací může být dokonce přesnější, je-li text podání obsažen v textu přenášené zprávy, nebo srovnatelná, je-li z připojené přílohy zřejmá velikost přenášeného souboru. Na rozdíl od faxového ústřížku ovšem e-mailová hláška neobsahuje informaci o výsledku přenosu zprávy, ale pouze o jejím odeslání. Odesílatel si může vyžádat od adresáta zprávy potvrzení jejího přijetí, to však vyžaduje součinnost adresáta. Je přitom odpovědností účastníka řízení, jaký zvolí procesní postup, včetně volby komunikačních prostředků se soudem a akceptaci rozdílů, které z povahy jednotlivých komunikačních prostředků plynou.

Stejně jako nelze učinit ústní podání do protokolu, nebo doručit písemné podání mimo úřední hodiny soudu, nebude ani možné obdržet v mimopracovní době potvrzení o přijetí elektronické zprávy. Tato skutečnost samozřejmě nevylučuje, aby bylo podání uvedenou formou a mimo úřední hodiny učiněno, je však spojena s rizikem podatele spočívajícím v povinnosti prokázat v případě potíží s přenosem zprávy, že podání bylo soudu skutečně předáno. Nejvyšší správní soud dovodil s odkazem k judikatuře Ústavního soudu povinnost odesílatele telefaxové zprávy prokázat „pouze“ její odeslání. S odesláním telefaxové zprávy je ovšem spojená dobrá víra odesílatele v doručení, opírající se o potvrzení přenosu zprávy. Tento aspekt elektronická pošta postrádá.

Nevyžádá-li si podatel potvrzení o doručení zprávy, může se dostat do obtížného postavení při ověřování nejen doručení, ale též odeslání zprávy. Zde je nutné zdůraznit, že prostý výtisk e-mailové hlášky je z hlediska její individualizace a nenapodobitelnosti zcela odlišný od faxového ústřížku, a v případě vzniku pochybností o odeslání zprávy proto zpravidla nebude postačovat k prokázání tohoto odeslání. Tato hláška na rozdíl

¹ Ke všem citovaným rozhodnutím viz www.judikatura.cz.

² www.judikatura.cz

od faxového ústřížku navíc, jak shora uvedeno, neobsahuje potvrzení o úspěšném přenosu zprávy, ale pouze o jejím odeslání. Stejně jako v případě telefaxového podání, lze i u elektronické formy ověřit odeslání zprávy nejen e-mailovou hlášenkou, ale také např. z relevantního přístroje odesílatele, a po určitou dobu (která se v případě jednotlivých provozovatelů může lišit) od odeslání také z relevantních serverů odesílatele a adresáta. Dlužno dodat, že zmíněné technické prostředky pro ověření odeslání zprávy nelze využít vždy, neboť nastavení jednotlivých prostředků sloužících elektronické komunikaci se může lišit. Prokazatelnost použití elektronické pošty je proto při absenci elektronického podpisu nižší než v případě telefaxového podání.

Nejvyšší správní soud ovšem znovu připomíná, že volba formy podání, stejně jako navržení prostředků, jimiž je možné ověřit zpochybněné podání, souvisí v souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* s procesní odpovědností účastníka řízení, nikoliv soudu. Přístup soudu porušující tuto zásadu by ve svém důsledku mohl vést k porušení jiné procesní zásady, a to rovnosti účastníků řízení.

V posuzované věci nebyl s výjimkou e-mailové hlášenky k prokázání odeslání (doručení) zprávy žádný ze shora zmíněných prostředků vůbec navržen. Hlášenka samotná přitom v posuzované věci nepostačuje k prokázání podání ve smyslu § 37 odst. 2, věta druhá s. ř. s.

Stěžovatel k prokázání svého tvrzení o podání kasační stížnosti dne 28. 3. 2006 doložil vedle e-mailové hlášenky také prohlášení asistentky právního zástupce stěžovatele G. P. Obsahem prohlášení (neoznačeného jako čestné) je tvrzení, že asistentka sepsala s právním zástupcem předmětnou kasační stížnost a daného dne ji elektronicky odeslala na adresu elektronické podatelny krajského soudu. Zpráva byla dle e-mailové hlášenky doručena.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že hlášenka založená do spisu neobsahuje žádný údaj, z něhož by bylo možno dovodit její doručení. V tomto směru proto nelze prohlášení přisvědčit. Jen na okraj soud připomíná, že právě na existenci dobré víry v doručení rozlišil doručování telefaxem a doručování elektronicky bez elektronického podpisu.

S výjimkou shora zmíněných neoznačil zástupce stěžovatele žádné prostředky, jimiž by soudu umožnil ověřit tvrzení o odeslání zprávy s kasační stížností dne 28. 3. 2006. Žádným způsobem pak neprokazoval doručení této zprávy krajskému soudu. Při formě podání, kterou stěžovatel zvolil, je z hlediska argumentace Nejvyššího správního soudu zcela zásadní posouzení schopnosti účastníka věrohodně prokázat nejen odeslání zprávy, ale zejména i její doručení soudu. V elektronické podatelně krajského soudu nebylo elektronické podání ani při opakovaných pokusech dohledáno. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že za den podání kasační stížnosti je třeba považovat teprve čtvrtek 30. 3. 2006, kdy byla kasační stížnost osobně v řádné formě předána podatelně krajského soudu.

Nejvyšší správní soud odmítl z uvedených důvodů kasační stížnost jako opožděnou [§ 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.].

Protože stěžovatel neprokázal, že by podal dne 28. 3. 2006 krajskému soudu kasační stížnost v elektronické podobě podle § 37 odst. 2, věta druhá s. ř. s., Nejvyšší správní soud se nemohl zabývat otázkou souladu obsahu takového podání s písemností předanou krajskému soudu dne 30. 3. 2006.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. srpna 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu